

Храм плюс краявід

Дзяніс РАМАНЮК атрымаў галоўны прыз.

**(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)**

«Мастацтва кнігі» пацвярджае — а можа быць, у нейкім сэнсе на гэта і матывуе — увагу беларускіх выдавецтваў да вонкавага аблічча сваіх твораў. Як згадана вядучымі цырымоніі, за шаснаццаць гадоў існавання аналагічнага конкурсу для выданняў краін СНД Беларусь са 151 дыпламам, 9 з якіх «Гран-пры», займае першае месца па колькасці ўзнагарод.

У журы сёлетняга, ужо нацыянальнага, конкурсу ўвайшлі вядомыя ў сферы культуры дзеячы — вядомы мастак Валянцін Губараў, старшыня Саюза дызайнераў Дзмітрый Сурскі, старшыня Саюза мастакоў Глеб Отчык, дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Раман Матульскі, намеснік міністра інфармацыі Ігар Бузоўскі і старшыня журы рэктар Акадэміі мастацтваў Міхаіл Баразна.

«Вельмі прыемна вітаць не толькі тых, хто мае выйсці на сцэну па ўзнагароду, але ўсе выдавецтвы, што выпусцілі прыгожыя, па-мастацку вывераныя, паліграфічна дасканалыя кнігі, — сказаў у якасці прывітання **міністр інфармацыі Аляксандр КАРЛЮКЕВІЧ**. — Хацелася б, каб конкурс жыў і павялічваў колькасць узнагарод, але галоўнае — каб праца выдаўцоў, дызайнераў, мастакоў і кніжных графікаў у першую чаргу высока ацэньвалася чытачамі».

Узнагароды — статуэткі «Залаты фаліант» і дыпламы першай і другой ступеняў — уручаліся ў шэрагу намінацый, на якія, дарэчы, цікава проста зірнуць, — «Беларусь памятае», «Сцяжынкамі роднага краю» (да Года малой радзімы), «У люстэрку часу», «Духоўнасць», «За ўнёсак у захаванне духоўнай спадчыны», «Разам з кнігай мы расцём», «Фотапогляд», «Арт-кніга» і гэтак далей.

Сярод іншых журы конкурсу прызначыла асобныя ўзнагароды для прафесіяналаў: Уладзімір Даўгяла стаў найлепшым ілюстратарам (за работу над кнігай «Чарадзейныя пярсцёнак»), Уладзімір Лукашук — найлепшым дыпламерам («Востраў» Васіля Гігевіча, «Развітанне з вечнасцю» Алеся Бадака і серыя «Напісанае застаецца»), Андрэй Шчукін — найлепшым фотамастаком («Смак беларускай кухні»). Надзея Барай з выдавецтва «Мастацкая літаратура» адзначана спецыяльным дыпламам журы «За вялікі асабісты ўнёсак у мастацка-графічную культуру беларускай кнігі».

Альбом-пераможца «**Беларусь. Храм і краявід**» Дзяніса Раманюка, між іншым, хіт продажаў, — гэта 192 старонкі храмавай архітэктуры нашай краіны ў асяроддзі беларускіх

краявідаў. «Бліскучы дуэт» — культура дойлідства і пейзаж — аўтар фатаграфіаў на працягу дваццаці гадоў, у розныя поры года, выкарыстоўваючы розныя тэхналогіі. На момант

Кіраўнік Выдавецкага дома «Звезда» Павел СУХАРУКАЎ атрымлівае ўзнагароду з рук міністра інфармацыі Аляксандра КАРЛЮКЕВІЧА.

Фота Юліяна ПІСЦІЦАГА.

прэзентацыі апошняга выдання Дзяніс Раманюк ужо меў у сваім актыве некалькі вядомых альбомаў — «Беларусь сінявокая», «Мой шлях Беларусь», «Беларусь. Маленькая кніга пра вялікую краіну», «Чарнобыль». Яшчэ ў дзяцінстве аўтар захапіўся падарожжамі па краіне і з часам стаў браць з сабой фотаапарат. Апроч уражальнасці апошняга альбому, безумоўна, нясе ў сабе яшчэ і дакументальную каштоўнасць: некаторыя храмы паспелі змяніць свой выгляд праз рэстаўрацыю, а некаторыя знікнуць. Усяго ў кнізе можна ўбачыць 86 культовых збудаванняў на 152 фотаздымках — яны суправаджаюцца навукова-гістарычнай інфармацыяй гісторыка архітэктуры Сяргея Харэўскага і тлумачальным словам самога аўтара.

Нацыянальная бібліятэка атрымала заслужаны «Залаты фаліант» у намінацыі «За ўнёсак у захаванне духоўнай спадчыны» — летась яна праз факсімільнае выданне ў адзінаццаці экзэмплярах аднавіла **Берасцейскую, альбо Радзівілаўскую, Біблію**, арыгінал якой быў летась перададзены ў дар Брэсту падчас святкавання яго тысячагоддзя і цяпер захоўваецца ў Музеі гісторыі горада. Факсімільнае выданне, вядома ж, вымагала вялікай даследчыцкай працы, бо дастаткова доўгі перыяд самы вялікі і багаты помнік беларускага кнігадрукавання XVI стагоддзя адсутнічаў у парадку дня краіны. Ён пачынаецца з ліста Мікалая Радзівіла Чорнага каралю Жыгімунту II Аўгусту, утрымлівае ў сабе каментарыі да тэксту, упрыгожваецца

графічнымі ілюстрацыямі — сёння арыгіналы захоўваюцца ў Беларусі, Польшчы, Літве, Расіі, у тым ліку ў прыватных калекцыях. Навуковы кіраўнік выдання намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Алесь Суша казаў, як каштоўную кнігу перадавалі ў спадчыну і выкарыстоўвалі ў набажэнствах розных канфесій, што робіць яе сімвалам міжкультурнага аб'яднання. Факсімільнае выданне Берасцейскай Бібліі важыць пятнаццаць кілаграмаў, уключае ў сябе 1500 старонак і каштуе паўтары тысячы долараў.

Унікальныя дакументы часу ўтрымліваюць у сабе кнігі «**Нельга забыць. Нельга зразумець. Нельга апраўдаць**» і «**Беларусь партызанская**» выдавецтва «Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі», якія сталі пераможцамі конкурсу ў катэгорыі «Беларусь памятае». Гэта выданні, што аб'ядналі работу Нацыянальнага архіва Беларусі, дзяржаўнага архіва кінафотарафонадакументаў, музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, а таксама абласных і раённых музеяў.

У першай кнізе праз дакументальныя матэрыялы паказваецца трагедыя спаленых нацыстамі беларускіх вёсак, якія сёння пустуюць у кожнай вобласці краіны. Значную частку выдання займае сучаснасць, то-бок работа па ўвекавечанні памяці аб падзеях 1941—1944 гадоў. Другая кніга праз больш чым шэсцьсот унікальных архіўных дакументаў і фотаздымкаў, у тым ліку партызанскі друк, паказвае дзейнасць партызанскіх атрадаў, а таксама будні іх сябраў. Выданне закранае такія бакі партызанскага існавання, як рэйды, дыверсіі, разведка, «рэльсавая вайна», дапамога насельніцтва і, наадварот, насельніцтву. Кнігі падрыхтаваныя выдавецтвам да 75-годдзя вызвалення Беларусі ад нацысцкіх захопнікаў.

Выдавецкі дом «Звезда» быў адзначаны ў катэгорыі «Фотапогляд» за кнігі «Місія міласэрнасці. Ілюстрацыйная гісторыя Чырвонага Крыжа ў Беларусі», «Слонім. Падарожжа ў часе» і «Гродна. Падарожжа ў часе» Уладзіміра Ліхадзеда, а таксама ў намінацыі «Сцяжынкамі роднага краю» за выданні «Тайны Нясвіжскага замка. Падарожжа ўглыб стагоддзяў з Уладзіславам Сыракомлем» і «Мая Радзіма».

Усяго ў чатырнаццаці намінацыях, калі не лічыць персанальнай, конкурс «Мастацтва кнігі» адзначыў больш за пяцьдзесят твораў выдавецтваў «Беларусь», «Мастацкая літаратура», «Адкрытая кніга», «Адукацыя і выхаванне», «Беловагруп», «Паліграфіка» ды іншых.

Вольга МІЦКЕВІЧ.

У свеце

NOT BAD

Амерыканская кінаакадэмія ўпершыню аддала галоўны «Оскар» фільму не на англійскай мове

Ніхто не чакаў, але гэта здарылася. У ноч з нядзелі на панядзелак па нашым часе Амерыканская кінаакадэмія раздала прэміі «Оскар» і сёлетнім размеркаваннем узнагарод зрабіла даволі прыгожы і нечаканы пасаж. Паўднёвакарэйская карціна «Паразіты» Пон Чжун Хо, уладальнік «Залатой пальмавай галіны» Канскага кінафестывалю, атрымала адразу чатыры ўзнагароды, у тым ліку як «Найлепшы фільм», і ў выніку і колькасцю, і вагой прэміі пераўзышла ўсіх сваіх амерыканскіх калег.

Пры гэтым колькасць намінацый, у якіх яна была прадстаўлена, у параўнанні з «Джокерам», «Аднойчы ў... Галівудзе», «1917» і «Ірландцам» выглядала сціпла: «Паразіты» намінаваліся ў шасці (хоць і гэта прарыў для замежнага фільма) і перамаглі ў чатырох. Адзін з фаварытаў «Джокер» намінаваўся ў адзінаццаці — заслужаныя «Оскары» ўрэшце атрымалі толькі Хаакін Фенікс як найлепшы акцёр і ісландская кампазітарка Хільдур Гуднадоўцір за найлепшы саўндтрэк.

Гэта першы выпадак у 92-гадовай гісторыі прэміі, калі галоўную ўзнагароду акадэмікі прызначаюць карціне не на англійскай мове, і дакладна першы падобны трыумф паўднёвакарэйскага кіно ў Лос-Анджэлесе.

Пон Чжун Хо яшчэ перад «Оскарам» казаў, што чакае моманту, калі пасля шэрагу цырымоній узнагароджвання — а ўчарашняй папярэднічала цэлая чарада мерапрыемстваў з удзелам «Паразітаў» — ён нарэшце паедзе дадому. Дык вось, на радзіму ён вернецца са статуэткамі «Найлепшы фільм», «Найлепшы рэжысёр», «Найлепшы арыгінальны сцэнарый» і «Найлепшы замежны мастацкі фільм».

У галоўнай катэгорыі «Паразіты» абышлі карціны Квенціна Таранціна, Тода Філіпса, Сэма Мэндэса, у намінацыі «Найлепшы замежны мастацкі фільм» — напрыклад, «Цела Божае» Яна Камасы і «Боль і славу» Пэдра Альмадовара. І хоць ні з першым, ні з другім выбарам я не да канца згодная, трэба прызнаць, поспех «Паразітаў» робіць прэмію Амерыканскай кінаакадэміі больш каштоўнай — але ў той жа час у нейкай ступені дыскрэдытуе сам фільм, бо сумненні ў яго вартасцях праз камерцыйны і штучны складнік ніхто не адмяняў, а прызнанне «Оскара» іх толькі пацвярджае.

Прадказальнымі прынамсі аказаліся прэміі акцёрам: найлепшай актрысай, як і чакалася, была названая Рэнэ Зэльвегер за ролю ў фільме «Джудзі», найлепшым акцёрам другога плана стаў Брэд Піт за «Аднойчы ў... Галівудзе», і гэта яго першыя акцёрскія «Оскары», найлепшай актрысай другога плана — Лора Дэрн за «Шлюбную гісторыю».

Прыемным выбарам выглядае «Трусік Джоджа» ў намінацыі «Найлепшы адаптаваны сцэнарый» і лагічным — Роджэр Дзікінс як найлепшы аператар за фільм «1917».

Сама цырымонія адзначылася, як звычайна, трапнымі жартамі, актуальнымі выказваннямі і адсылкамі да нераўнавагі паміж мужчынамі і жанчынамі, белымі і чорнымі сярод намінантаў на «Оскар». Адною з найцікавейшых частак з'яўляюцца, вядома ж, спічы лаўрэатаў — «найлепшы акцёр» Хаакін Фенікс, напрыклад, выказаўся пра няроўнасць паводле розных прыкмет, падзякаваў за тое, што яму, эгаістычнаму нягодніку, далі другі шанец, і ў кантэксце экалагічнай праблемы асудзіў тое, што мы крадзем у кароў прызначанае для цялят малако і дадаём яго ў каву і шматкі.

Сёлетні «Оскар», асабліва калі ўспомніць адкрыта кан'юктурныя рашэнні кінаакадэміі, што мелі месца ў мінулыя гады, можа азначаць пачатак рэабілітацыі прэміі і паварот яе ў бок мастацтва кіно: гэтым разам ён прадставіў адзін з найлепшых спісаў намінантаў і адно з самых цікавых фінальных рашэнняў. Тады на руку акадэмікам аказалася «Залатая пальмавая галіна» «Паразітаў» — праўда, да сапраўднага мастацтва яны і ў 2020-м крыху не дацягнулі.

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ.